

Druk nr 4173

Warszawa, 17 marca 2011 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Komisja Nadzwyczajna "Przyjazne
Państwo" do spraw związanych z
ograniczeniem biurokracji
NPP-020-146-2011

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja Nadzwyczajna "Przyjazne Państwo" do spraw związanych z ograniczaniem biurokracji wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Krzysztof Borkowski.

Przewodniczący Komisji

(-) Adam Szejnfeld

USTAWA
z dnia2011 r.

**o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o świadczeniach
opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych**

Art. 1.

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 i Nr 218, poz. 1690 oraz z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) osoby prowadzące pozarolniczą działalność będące osobami fizycznymi wykonującymi we własnym imieniu działalność gospodarczą, niespełniające warunków określonych w art. 18a ust. 2 – od pierwszego dnia miesiąca po upływie 4 miesięcy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;”;

2) w art. 18a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 20 % kwoty minimalnego wynagrodzenia.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku osób określonych w art. 13 pkt 4a termin określony w ust. 1 rozpoczyna swój bieg po upływie okresu 4 miesięcy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania do osób, które:

- 1) prowadzą lub w okresie ostatnich 36 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność;
- 2) wykonują w okresie, o którym mowa w ust. 1, działalność gospodarczą wyłącznie na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.”;

3) po art. 36a dodaje się art. 36b w brzmieniu:

„Art. 36b. Ubezpieczenie emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą będących osobami fizycznymi wykonującymi we własnym imieniu działalność gospodarczą w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do pierwszego dnia miesiąca po upływie 4 miesięcy od tego dnia jest dobrowolne.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.¹⁾) w art. 69 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Do ubezpieczenia zdrowotnego osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą będących osobami fizycznymi wykonującymi we własnym imieniu działalność gospodarczą w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do pierwszego dnia miesiąca po upływie 4 miesięcy od tego dnia, stosuje się odpowiednio art. 68.”.

Art. 3.

1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się po raz pierwszy do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą będących osobami fizycznymi wykonującymi we własnym imieniu działalność gospodarczą niespełniających warunków określonych w art. 18a ust. 2 ustawy określonej w art. 1, rozpoczynających wykonywanie tej działalności po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.
2. Przy ustalaniu niespełniania przez osoby, o których mowa w ust. 1, warunków określonych w art. 18a ust. 2 ustawy określonej w art. 1, w brzmieniu określonym niniejszą ustawą, bierze się pod uwagę również okresy poprzedzające dzień wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374 oraz z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116 i Nr 182, poz. 1228.

UZASADNIENIE

1. Wstęp.

W Polsce ogromna rzesza ludzi nie pracuje, nie prowadzi także własnej działalności gospodarczej, albo prowadzi ją, lecz w szarej strefie. Podobnie, bardzo duża liczba ludzi, nie pracując albo wykonując pracę za bardzo małe wynagrodzenie, zmuszona jest korzystać z pomocy finansowej państwa, by mieć szansę na minimalną egzystencję. W takiej sytuacji zachęcenie każdej części wspomnianej populacji do podjęcia pracy, lub własnej działalności gospodarczej ma olbrzymi wymiar społeczny oraz gospodarczy. Korzyścią jest przede wszystkim pozytywny wpływ pracy na daną osobę, jej rodzinę i otoczenie, ale nie bez znaczenia jest także pozytywny efekt takiej sytuacji na finanse państwa.

W Polsce obecnie mamy (wg danych za miniony rok) ok. 2 mln osób bezrobotnych, w tym prawie 330 tysięcy z prawem do zasiłku. Zasiłki wypłacane tym osobom kosztują budżet państwa prawie 3,3 mld zł rocznie. Od tych zasiłków płacone są także składki ubezpieczenia emerytalno-rentowego, których suma wynosi ponad 650 mln zł. Do tego należy doliczyć składki na ubezpieczenia zdrowotne dla osób zarejestrowanych, ale bez prawa do zasiłku - to prawie 1 mld zł rocznie (plan na 2011r. – 1.247.486 tys. zł). Równie wysokie kwoty pochłaniają zasiłki i świadczenia przedemerytalne - ok. 1,6 mld zł rocznie (plan na 2011r. - 1.525.193 tys. zł). Olbrzymie kwoty przeznaczane są na pomoc społeczną. W minionym roku objęto nią ponad 2 mln ludzi, a przeznaczone środki finansowe na ten cel przekroczyły sumę 12.250 mld zł (plan na 2011r. - 12.491.993 tys. zł). Jeszcze większe ubytki w budżecie wywołuje tzw. szara strefa. Szacuje się bowiem jej wartość na ok. 25% produktu krajowego brutto. Dane mówią, że jest ona o ok. 10% wyższa niż średnia w Unii Europejskiej.

W związku z powyższym, i państwu i społeczeństwu powinno opłacać się, by jak najwięcej ludzi w Polsce rozpoczynało i prowadziło działalność gospodarczą na własny rachunek. Nie do przecenienia przede wszystkim jednak są pozytywne walory dla samych osób, które zachęczone pomocą państwa, chciałby podjąć taką działalność.

2. Wyjaśnienie celu ustawy.

Celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie do polskiego ustawodawstwa rozwiązań dotyczących opóźnienia powstania obowiązku objęcia ubezpieczeniami społecznymi i ubezpieczeniem zdrowotnym przedsiębiorców, będących osobami fizycznymi rozpoczynającymi wykonywanie działalności gospodarczej, celem zmniejszenia obciążeń publicznoprawnych na początkowym etapie działalności, kiedy zwykle rzadko osiągane dochody z działalności gospodarczej przewyższają wydatki.

Proponowane zmiany mają również na celu aktywizację zawodową osób niemających zatrudnienia, a w szczególności dwóch grup: absolwentów szkół i osób w wieku powyżej 50 lat. W ocenie projektodawców proponowana regulacja zmobilizuje te kategorie osób nieposiadających zatrudnienia do przełamania lęku przed podjęciem działalności gospodarczej, spowodowanego obawą o zachowanie choćby minimalnego poziomu dochodów po opłaceniu należności publicznoprawnych. Biorąc pod uwagę realne przychody, jakich osoby te mogą spodziewać się we wstępnej fazie wykonywania działalności, każde obniżenie lub choćby czasowe zniesienie danin publicznoprawnych może stanowić istotną zachętę do podjęcia ryzykownej decyzji o wykonywaniu działalności gospodarczej.

3. Przedstawienie stanu obecnego.

Zgodnie z obowiązującym art. 13 pkt 4 ustawy dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228) obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Definicję osoby prowadzącej pozarolniczą działalność zawiera art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym za taką osobę uważa się:

- 1) osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych;
- 2) twórcę i artystę;
- 3) osobę prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu:
 - w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
 - z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 4) wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej;
- 5) osobę prowadzącą niepubliczną szkołę, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów o systemie oświaty.

Zatem powyższym regulacjom podlegają osoby fizyczne rozpoczynające wykonywanie we własnym imieniu działalności gospodarczej. Mieszczą się one tak w kategorii osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, jak i w kategorii osób prowadzących działalność w zakresie wolnego zawodu.

Nie sposób nie wspomnieć, że stosownie do art. 9 ust. 3 ustawy dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, osoba prowadząca kilka rodzajów działalności pozarolniczej jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z jednego wybranego przez siebie rodzaju działalności.

W przypadku, gdy osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą pozostaje równocześnie w stosunku pracy, wówczas obowiązkowo jest obejmowana ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, pod warunkiem jednak, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca nie jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę (obecnie 1317 złotych). Jeżeli podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia, to prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej stanowi, obok obowiązkowych ubezpieczeń z tytułu stosunku pracy, tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Zatem regulacja określona w art. 13 pkt 4 ustawy dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych odnosi się do przedsiębiorców, którzy co do zasady nie uzyskują dochodów z innych tytułów niż wykonywanie działalności gospodarczej.

Zgodnie z obowiązującym art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których

mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia. Nie dotyczy to osób, które prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność albo wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z kolei, zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a i c–i, powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych. Zaś, jak stanowi art. 69 ust. 1a tej ustawy, do ubezpieczenia zdrowotnego osób, które na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej, stosuje się odpowiednio art. 68.

4. Różnice między dotychczasowym a przewidywanym stanem prawnym.

Dla uzyskania skutku w postaci „wakacji” od ubezpieczeń społecznych, najprostszym rozwiązaniem będzie opóźnienie momentu powstania obowiązku objęcia przedsiębiorcy obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. Jak już wyżej wspomniano, standardowe rozwiązanie w tym zakresie przewiduje art. 13 pkt 4 ustawy dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Momentem powstania tego obowiązku jest dzień rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej. W konsekwencji, w art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych proponuje się dodać przepis odsuwający w czasie moment powstania obowiązku objęcia ubezpieczeniami społecznymi w odniesieniu do precyzyjnie określonej kategorii przedsiębiorców. W tym zakresie proponuje się wprowadzenie kategorii „osoby prowadzącej pozarolniczą działalność będącej osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą”. Takie zdefiniowanie zakresu przedsiębiorców, którzy będą mogli skorzystać z „wakacji ubezpieczeniowych” spowoduje, że będą do niej należały wyłącznie osoby fizyczne, wykonujące działalność gospodarczą jednoosobowo albo w ramach umowy spółki cywilnej.

W art. 18a ust. 1 proponuje się zmniejszenie w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej minimalnej podstawy wymiaru składek z 30% do 20% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Z kolei w art. 18a ust. 2 ustawy proponuje się, aby przepisy art. 18a ust. 1 nie miały zastosowania do osób, które:

- 1) prowadzą lub w okresie ostatnich 36 miesięcy (zamiast dotychczasowych 60 miesięcy) kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność;
- 2) wykonują w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 18a ust. 1, działalność gospodarczą wyłącznie na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym

wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Dodawany w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych art. 36b ma na celu podkreślenie, że przedsiębiorcy w okresie „wakacji ubezpieczeniowych” przysługuje możliwość objęcia ubezpieczeniami społecznymi na zasadzie dobrowolności, w sposób analogiczny do dotychczasowego art. 36a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczącego okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

Powyższe rozwiązania nie rodzą konsekwencji w postaci konieczności zmiany przepisów dotyczących terminów zgłaszania ubezpieczonych do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Należy bowiem wskazać, że zgodnie z art. 36 ust. 3 i 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 i 10, z zastrzeżeniem ust. 2, należy do tych osób. Zgłoszeń, o których mowa w ust. 2 i 3, dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4a, 5, 5a i 9a.

Zatem obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń przedsiębiorców – osób fizycznych powstanie dopiero po upływie okresu „wakacji ubezpieczeniowych” określonych w art. 13 pkt 4a ustawy.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych proponuje się jedynie dodanie w art. 69 przepisu analogicznego do obowiązującego ust. 1a, który poprzez odesłanie do zasad określonych w art. 68 wskazuje, że w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca może skorzystać z dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego, ponieważ z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w obowiązującym brzmieniu wynika, że zasady zaproponowane w art. 13 pkt 4a i art. 36b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczące przedsiębiorców będących osobami fizycznymi rozpoczynającymi wykonywanie działalności gospodarczej znajdują zastosowanie również do momentu powstania obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego. Jak się zdaje, nic nie stoi na przeszkodzie, aby zaproponowane wyżej rozwiązania weszły w życie po upływie 30-dniowego *vacatio legis*.

5. Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne.

Należy zakładać, że wejście w życie niniejszego projektu ustawy spowoduje pozytywne skutki społeczne w postaci zmniejszenia obciążeń przedsiębiorców dopiero rozpoczynających swoją działalność. Da to im możliwość łatwiejszego wejścia we własną działalność gospodarczą i jej umocnienie na konkurencyjnym rynku. Proponowane rozwiązanie nie wpłynie negatywnie na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, a wręcz odwrotnie. Osoby podejmujące działalność gospodarczą nie korzystają bowiem z zasiłków z opieki społecznej, ani z zasiłków dla bezrobotnych, a także nie korzystają z opłacania przez państwo za nich składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe oraz zdrowotne. Z biegiem czasu natomiast, oprócz samodzielnego płacenia składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płacą również podatki, jak np. PIT, CIT, VAT, akcyza, podatek od nieruchomości, opłaty targowe, itp. należności publiczno-prawne. Odciąża to z jednej strony budżet państwa i budżety samorządów terytorialnych z wydatków, a jednocześnie przysparza im dochodów.

W ocenie projektodawców regulacja zaktywizuje osoby dotychczas bezrobotne, albo korzystające z pomocy społecznej do podejmowania działalności gospodarczej, w tym w szczególności bezrobotnych absolwentów oraz osoby w wieku powyżej 50 roku życia, bowiem ograniczy obawy związane z obciążeniami publicznoprawnymi na początkowym etapie wykonywania tej działalności. Z kolei to zjawisko powinno spowodować zmniejszenie poziomu bezrobocia w kraju, a tym samym zmniejszy wydatki budżetowe publicznych służb zatrudnienia na aktywizację zawodową. Należy również spodziewać się, jak już wspomniano,

wzrostu wpływów budżetowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych od przedsiębiorców, którzy podejmą się wykonywania działalności gospodarczej w wyniku wejścia projektowanej regulacji w życie.

Ten sam pozytywny skutek dla budżetu wywoła wychodzenie z „szarej strefy” osób, które dotychczas świadczyły usługi nie rejestrując działalności gospodarczej w obawie przed obciążeniami publicznoprawnymi. Także i w tym przypadku, w dłuższej perspektywie należy oczekiwać wzrostu wpływów do ZUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od przedsiębiorców oraz do NFZ z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.

Zdaniem projektodawców również zmiany zaprojektowane w art. 18a ust. 1 i 2 spowodują opisane wyżej pozytywne skutki finansowe, bowiem liberalizacja warunków korzystania z „ulgi” określonej w art. 18a ust. 1 umożliwi korzystanie z niej szerszej grupie przedsiębiorców, wykonujących działalność gospodarczą we własnym imieniu, a tym samym zachęci osoby dotychczas zarobkujące w tzw. szarej strefie ze względu na niemożność korzystania obecnie z tej „ulgi” do rejestrowania działalności gospodarczej, a tym samym ujawnienia przychodów i legalnego ponoszenia należności publicznoprawnych od tych przychodów na rzecz państwa.

6. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych.

W związku z treścią art. 34 ust. 2 pkt 6 Regulaminu Sejmu należy wskazać, że projektowana ustawa nie przewiduje wydawania nowych albo zmiany dotychczasowych aktów wykonawczych.

7. Konsultacje społeczne.

Projektowana regulacja została przedstawiona do zaopiniowania następującym podmiotom:

- Związek Województw RP
- Związek Powiatów Polskich
- Związek Miast Polskich
- Związek Gmin Wiejskich RP
- Unia Miasteczek Polskich
- Unia Metropolii Polskich
- Związek Rzemiosła Polskiego
- Pracodawcy RP
- Polska Rada Biznesu
- PKPP Lewiatan
- Polski Klub Biznesu
- Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług
- Krajowa Izba Gospodarcza
- Business Centre Club

8. Ocena zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 1 kwietnia 2011 r.

BAS-WAPEiM-755/11
TRYB PILNY

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu
ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o
świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krzysztof Borkowski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2009 r. Nr 5, poz. 47, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje: zmianę artykułów 13 i 18a oraz dodanie art. 36b w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zmianami), a także zmianę art. 69 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zmianami). Zmiana ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczy określenia okresu, w jakim osoby fizyczne prowadzące we własnym imieniu pozarolniczą działalność gospodarczą będą podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Jednocześnie proponuje się wprowadzenie przepisu wskazującego okres, w jakim ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób będzie dobrowolne. Projekt przewiduje ponadto zmniejszenie minimalnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe niektórych osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Zmiana ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dotyczy natomiast określenia okresu, w jakim do ubezpieczenia zdrowotnego „osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą będących osobami fizycznymi wykonującymi we własnym imieniu działalność gospodarczą” ma być odpowiednio stosowany art. 68 tej ustawy, który przyznaje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Projekt zawiera przepis przejściowy. Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 1 kwietnia 2011 r.

BAS-WAPEiM-756/11
TRYB PILNY

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu –
czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń
społecznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych
ze środków publicznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krzysztof
Borkowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje: zmianę artykułów 13 i 18a oraz dodanie art. 36b w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zmianami), a także zmianę art. 69 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zmianami). Zmiana ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczy określenia okresu, w jakim osoby fizyczne prowadzące we własnym imieniu pozarolniczą działalność gospodarczą będą podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Jednocześnie proponuje się wprowadzenie przepisu wskazującego okres, w jakim ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób będzie dobrowolne. Projekt przewiduje ponadto zmniejszenie minimalnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe niektórych osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Zmiana ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dotyczy natomiast określenia okresu, w jakim do ubezpieczenia zdrowotnego „osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą będących osobami fizycznymi wykonującymi we własnym imieniu działalność gospodarczą” ma być odpowiednio stosowany art. 68 tej ustawy, który przyznaje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, dnia 05.05.2011 r.

991100/0220-54/2011/SK

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu 05.05.2011

Pan
Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z otrzymanym do opinii, przy piśmie z dnia 13 kwietnia 2011 r., znak: GMS-WP-173-70/11, komisyjnym projektem ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, uprzejmie informuję, iż z punktu widzenia wykonawcy, zgłaszam następujące uwagi do przedłożonego projektu.

1. Do art. 1 pkt 1 projektu ustawy

- 1) Z uzasadnienia wynika, że regulacja ma dotyczyć „osób fizycznych wykonujących działalność gospodarczą jednoosobowo albo w ramach spółki cywilnej”. Osoby te są zdefiniowane w art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) Przedstawiony projekt wprowadza pojęcie „osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą będących osobami fizycznymi wykonującymi we własnym imieniu działalność gospodarczą”, podczas gdy osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność są wyłącznie osoby fizyczne i zawsze w świetle obowiązujących przepisów wykonują ją we własnym imieniu. Tym samym proponuję odwołanie do obowiązującej definicji zawartej w art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W celu zachowanie jednolitej terminologii odpowiedniej zmiany wymagać będzie także art. 1 pkt 3 oraz art. 2 projektu ustawy.
- 2) Jeśli intencją projektodawców jest, aby „wakacje ubezpieczeniowe” miały zastosowanie wyłącznie w stosunku do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, spełniających w myśl art. 18a ust. 1 warunki dla opłacających składki od podstawy wymiaru, określonej w tym przepisie, to proponuję zastosowanie bezpośredniego odesłania do art. 18a ust. 1, zamiast do art. 18a ust. 2.
- 3) Zastrzeżenia może budzić zasada ustalania okresu „wakacji ubezpieczeniowych” w przypadku zawieszenia działalności przypadającego na ten okres. Treść tego przepisu może wskazywać że wyłączenie okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej odnosi się do okresu od pierwszego dnia miesiąca po upływie 4 miesięcy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej, a więc okresu następującego po wakacjach ubezpieczeniowych, do dnia zakończenia wykonywania działalności. Z uwagi na możliwość występowania

sporów wydaje się zasadne wyraźne wskazanie, czy przy obliczaniu okresu 4 miesięcy uwzględnia się okres zawieszenia.

- 4) Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że zgodnie z proponowaną treścią art. 13 pkt. 4a, jeżeli rozpoczęcie działalności nastąpi 1 maja, to okres 4 miesięcy upłynie 1 września, a obowiązek ubezpieczeń powstanie pierwszego dnia miesiąca tj. od 1 października.

2. Do art. 1 pkt 3 projektu ustawy.

1. Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że art. 36b ma na celu podkreślenie, że przedsiębiorcy w okresie „wakacji ubezpieczeniowych” przysługuje możliwość objęcia ubezpieczeniami społecznymi na zasadzie dobrowolności, w sposób analogiczny do dotychczasowego art. 36a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dotyczącego okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej. Dlatego też proponuję dodanie zapisu, że w tym okresie nie podlega się ubezpieczeniu chorobowemu i wypadkowemu.
2. Obowiązek ubezpieczeń powstaje od pierwszego dnia miesiąca po upływie 4 miesięcy. Z brzmienia art. 36b wynika, że dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe przysługują do pierwszego dnia miesiąca po upływie 4 miesięcy. Tym samym dobrowolne ubezpieczenia obejmują pierwszy dzień podlegania ubezpieczeniom obowiązkowo. W opinii Zakładu, okres ten powinien trwać do ostatniego dnia miesiąca, w którym upłynął termin 4 miesięcy. Analogiczna uwaga odnosi się do projektowanego art. 69 ust. 1b ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej (...).

3. Do art. 3 pkt 3 projektu ustawy.

Sformułowanie „stosuje się po raz pierwszy”, w opinii Zakładu, wydaje się zbędne. Możliwość skorzystania z „wakacji ubezpieczeniowych” i prawa do opłacania składek od 20% minimalnego wynagrodzenia, po upływie 36 miesięcy nieprowadzenia pozarolniczej działalności wynika z przepisów ustawy.

4. Do art. 4 projektu ustawy

Jeżeli intencja wnioskodawców, jest aby w stosunku do osób które rozpoczęły wykonywanie działalności gospodarczej przed dniem wejścia w życie ustawy lub w dniu wejścia w życie, zastosowanie miały przepisy w brzmieniu obecnym (zarówno co do warunków jak i wysokości podstawy), to będzie to oznaczało, że równoległe przez okres nawet do 24 miesięcy kalendarzowych równoległe będą występowały dwie grupy ubezpieczonych opłacających składki od „preferencyjnych” podstaw wymiaru (30% i 20%). W takim przypadku konieczne byłoby wprowadzenie nowych kodów tytułu ubezpieczenia, a tym samym wprowadzenia zmian do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2009 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz innych dokumentów (Dz. U. Nr 186, poz. 1444). W konsekwencji konieczne będą zmiany do KSI ZUS oraz programu Płatnik i co najmniej 6 miesięczne vacatio legis. Ponadto konieczne jest, aby przepisy dotyczące ubezpieczeń społecznych wchodziły w życie od pierwszego dnia miesiąca.

2 sierpień 2010 r.

Zbigniew Derdziuk